

01. Paisatge, de Florian Kurz en Pixabay.

La Lluna i l'olivera

Encara queden pagesos i pageses que es miren la Lluna abans de decidir quin dia esporgaran o llauraran. Aquest astre exerceix una certa influència sobre la Terra, que observem sobretot en les mareas. En aquest article, la seva autora ens ajuda a entendre el seu poder i a tenir-lo en compte a l'hora de planificar les feines relacionades amb el cultiu de l'olivera.

TEXT: INNA HERRAIZ MARTÍNEZ, AGRÒNOMA I ASSESSORA DE GEORGÀNICA EN PRODUCCIÓ ECOLÒGICA I BIODINÀMICA.

La Lluna és un astre amb molta influència sobre la Terra, un exemple ben conegut en són les mareas. Podem entendre que si la Lluna plena fa pujar el nivell del mar, també pot influir en l'aigua que contingui qualsevol ésser viu. La majoria dels vegetals contenen fins a un 90-95% d'aigua, segons la part que s'analitza (arrel, tija, fulla o fruit) i les condicions climàtiques del lloc. Aleshores, conèixer l'efecte de la Lluna sobre l'agricultura pot beneficiar considerablement l'agricultor o agricultora. Treballant correctament amb la Lluna es pot evitar la pèrdua de vigor de l'arbre, incrementar el nombre de flors, retenir més la humitat del sòl... i obtenir com a resultat final una millora de la collita.

La Lluna té dos ritmes mensuals que hem de tenir en compte. Actualment, molta gent només coneix el ritme sinòdic, que és el que ens parla de lluna creixent o decreixent. En canvi, el ritme sidèric, que ens parla de la lluna ascendent o descendent (més a prop o més lluny de la Terra), és molt desconegut i molta gent ni tan sols sap que existeix.

Antigament, els treballs agrícoles es feien durant una lluna concreta d'un mes

determinat de l'any, per la qual cosa es tenien en compte els dos ritmes (no totes les llunes plenes de l'any són iguals).

Hi ha un altre fenomen important que cal ressaltar: quan el pla de la rotació de la Lluna talla amb el pla fictici per on es dibuixa l'el·líptica del recorregut de la Terra al voltant del Sol. Aleshores es produeixen els nodes. N'hi ha dos: el node ascendent o nord, o quan la Lluna està de pujada, i el node descendent o sud, o quan la Lluna està de baixada. En aquests moments entren pertorbacions sobre la Terra que, per entendre-ho fàcilment, són energies que

**Qualsevol arbre
s'ha de podar amb
lluna minvant o
decreixent per tenir
una bona renovació
de fusta robusta i
sana**

no afavoreixen el desenvolupament de la vida; i és que més enllà del que podem veure, hi ha camps de forces invisibles que ens afecten.

Per tant, es poden aprofitar aquests dies node per segar l'herba més difícilment, ja que cada vegada que es talli l'herba en dia node, es farà entrar energia desvitalitzadora dins la planta. Com a conseqüència, cada vegada li costarà més créixer i es pot reduir el nombre de segues fins a la meitat. És important no tocar mai el sòl, llaurar, podar o collir en dia node, ja que la terra o la planta es desvitalitzarien i la collita es torna molt més perible, amb menys sucres i aromes.

El moviment de la Lluna al voltant de la Terra descriu una el·lipse quasi circular. Cada catorze dies aproximadament passa pel punt més allunyat de la Terra (409.000 quilòmetres) anomenat apogeu, mentre que el perigeu és el més proper (360.000 quilòmetres). El perigeu, a diferència de l'apogeu, es tindrà molt en compte, ja que en aquest moment la Lluna és més a prop i podem entendre que la informació que porti es transmetrà ràpidament a la Terra. Si tenim una lluna plena a prop del perigeu, la saba i energia de les plantes es concentren més als extrems de les tiges i fulles, per tant, és molt bon moment per segar i debilitar l'herba. Aquest dia també seria bo per treure llucs de la soca.

Tanmateix, cada mes, a mesura que la Lluna es va movent, va passant per les dotze constel·lacions del zodíac. Les constel·lacions tenen diferents dimensions, així que el pas de la Lluna en cadascuna d'elles serà d'una durada diferent. Aquestes constel·lacions, amb característiques dels quatre elements, tenen influència directa sobre els vegetals.

SINÒDIC (29 dies, 12 hores i 4 minuts)
Lluna creixent/minvat o decreixent
- Fàcil d'observar, ja que la veiem com canvia de plena a nova i viceversa.
- Sabem que és mentidera, si veus una D està en creixent i si veus una C està en decreixent.
- Hi ha tretze llunes plenes al llarg de l'any.
- La lluna plena sempre s'oposa al Sol.
- La lluna vella comprèn les fases de lluna plena a quart minvant (inclosos).
- La lluna nova és el dia que no veus Lluna.

SIDÈRIC (27 dies, 7 hores i 3 minuts)
Lluna ascendent/descendent
- No és fàcil d'observar, ja que apreciar si la Lluna és més a prop o més lluny no sempre és evident.
- Ascendeix quan la Lluna passa de la constel·lació de Bessons fins a Sagitari (passant per Capricorn, Aquari, Peixos, Àries i Taure).
- Descendeix quan va de Sagitari a Bessons (passant per Cranc, Lleó, Verge, Balança i Escorpí).
- El més fàcil és tenir el calendari Lunar de l'any.

02. Les esporgues es poden programar segons la Lluna

Les constel·lacions d'aigua (Cranc, Escorpí i Peixos) afecten més sobre les fulles; les de terra (Taure, Verge i Capricorn), les arrels; les d'aire (Bessons, Balança i Aquari), les flors; i les de foc (Àries, Lleó i Sagitari), el fruit.

Un exemple per utilitzar aquesta influència: si vull afavorir el bon arrelament d'un plançó, val més trasplantar-lo quan la Lluna passi per una constel·lació de Terra.

COM UTILITZAR LA LLUNA EN BENEFICI DE L'OLIVERA

Els treballs del sòl (llaurar, descompactar...) i l'aplicació del compost sempre es fan en lluna vella per no tenir terrossos, augmentar la capacitat de retenció d'aigua del sòl i minimitzar la pèrdua de nutrients per lixiviació. El període amb la lluna descendent també és adequat per als treballs del sòl, cal mirar sempre què preval més en cada moment (si la lluna descendent o la minvant, i per saber-ho ens cal mirar el calendari).

Qualsevol arbre s'ha de podar amb lluna minvant o decreixent per tenir una bona renovació de fusta robusta i sana, ja que la pèrdua de nutrients i energia vital és molt menor. Si cal frenar l'arbre, és a dir, si té massa vigor, aleshores es poda amb lluna creixent i, si també és ascendent, l'efecte desvigoritzador s'incrementarà.

La poda de l'olivera, en concret, es farà en lluna vella (des de la lluna plena fins al quart minvant) perquè conservi la vitalitat més anys; i si prioritzem obtenir moltes olives, escollirem el quart minvant. Només en el cas de les oliveres intensives amb reg i de les quals volem frenar el desenvolupament vegetatiu, les podaríem en lluna creixent i/o ascendent.

Ara bé, si volem prevenir el corc de la fusta o barrinillo (*Phloeotribus scarabaeoides*), podem aplicar una estratègia di-

El ritme sidèric ens parla de la lluna ascendent o descendent i molta gent ni tan sols sap que existeix

ferent. El corc només es troba en arbres dèbils i fusta morta, per tant, ens interessa que en el moment de la poda hi hagi una bona circulació de la saba. Per aquest motiu, podarem en lluna nova o, encara millor, en lluna creixent, per tal que les branques tallades es deshidratin ràpid, siguin atractives per al corc i posteriorment les puguem cremar.

Per obtenir plantes noves es tallarà la fusta per al peu i per a l'empelt en lluna plena, preferiblement dos dies després d'haver fet el ple i escollint la planta mare més sana. En el moment d'empeltar també es triarà la mateixa lluna pels dos motius següents:

- Per conservar la fusta.
- Aquesta fase retarda el creixement, per tant frena el desenvolupament de les gemmes a favor de la bona unió de l'empelt.

La plantació s'ha de fer en quart creixent per obtenir un bon creixement, i si coincideix amb la descendent, encara més bé. Però si ens trobem amb uns terrenys fèrtils i amb reg, aleshores és preferible plantar en lluna minvant per frenar l'expansió vegetativa.

Influència de la Lluna sobre l'olivera:

Lluna nova	Podar si hi ha corc de la fusta (barrinillo).
Quart creixent	Plantar nous arbres que volem vitalitzar.
Lluna plena	Obtenir plantes noves, empeltar.
Quart minvant=decreixent	Poda per obtenir més olives.
Lluna vella	Podar per vitalitzar els arbres. Aplicació del compost. Recollir les olives de taula.
Lluna creixent	Podar si hi ha corc de la fusta barrinillo. Fer la collita per incrementar el rendiment.
Lluna decreixent	Treballs al sòl. Aplicació de compost.
Lluna ascendent	Segar per desvitalitzar l'herba. Sembrar adobs en verd. Fer la collita per disminuir el procés de deteriorament de l'oliva.
Lluna descendent	Podar per vitalitzar els arbres. Aplicació del compost.
Nodes	Segar per desvitalitzar l'herba.
Perigeu	Segar l'herba i tallar llucs del peu.

La collita tindrà un rendiment més alt si es fa durant la lluna vella. Però, d'altra banda, l'oleicultor ha de tenir en compte que quan fa la collita en lluna creixent afavoreix l'aspecte vegetatiu, mentre que la collita en minvant beneficia l'oliva. La collita dels dies amb lluna ascendent i dia fruit o flor tindrà més aromes i rendiment.

Per fer olives de taula s'han de recol·lectar en lluna vella i l'aigua del pot de les olives s'ha de canviar el divendres sant

Quadre resum de les constel·lacions, l'element que les regeix i l'òrgan del vegetal que afecten més:

ÀRIES	TAURE	BESSONS	CRANC	LLEÓ	VERGE	BALANÇA	ESCORPÍ	SAGITARI	CAPRICORN	AQUARI	PEIXOS
Foc	Terra	Aire	Aigua	Foc	Terra	Aire	Aigua	Foc	Terra	Aire	Aigua
Fruit	Arrel	Flor	Fulla	Fruit	Arrel	Flor	Fulla	Fruit	Arrel	Flor	Fulla

Taula resum de quan s'han de podar els arbres destinats a collir fruit

LLUNA NOVA			QUART CREIXENT						LLUNA PLENA			QUART MINVANT															
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Període d'aigües avall			Període d'aigües amunt												Període d'aigües avall												
Podar per vigoritzar.			Afavoreix el desenvolupament vegetatiu i retarda el de la fructificació.						Moment per injertar o empeltar.						Estimula el desenvolupament de la fructificació i retransa el del vegetatiu.												
Poda d'arbres joves i en formació.									Sembrar, afavoreix la germinació.						Podar els arbres més dèbils												

03. Oliveres. Ulrike Leone a Pixabay.

Per saber-ne més:

Influència de la luna en la agricultura, de Josep Maria Anglés Farrerons.(1977)
Cultivar en harmonia con la Luna y el Cielo, de Xavier Florin. (2001)
Llibre dels Secrets d'Agricultura, Casa Rústica i Pastoril.(1617)
Llunari, de Michel Gross. (Es publica cada any, des del 1978 en francès, des del 2009 també en català)
El Calendari Biodinàmic, de Maria Thun. (Es publica cada any des del 1962)

(que sempre s'escau en lluna plena) perquè es conservin correctament.

No cal dir que si s'utilitza la influència de la Lluna en la mesura del possible, es poden programar els dies de poda per sectors en funció del que ens interessi. I també és important tenir en compte que la mà, el cor i la voluntat de l'agricultor tenen influència per damunt de tot! ✿

CURSOS

• Manteniment de motoserra i tècniques de trossejat (16 h) Fer-ne un bon ús per evitar els riscos	06 octubre	08 octubre
• Perfeccionament del mètode Obsalim: Anàlisi de llet i farratges (24 h) Que el teu aliment sigui la teva medicina... (Hipòcrates)	27 octubre	29 octubre
• Cobertes, adobs verds, fertilització i gestió d'arvenses en horticultura ecològica (30 h) Facilitant ecosistemes edàfics més complexos	03 novembre	15 desembre
• Producció ovina de carn ecològica (27 h) De l'oví extensiu a l'ecològic hi ha un pas	03 novembre	30 novembre
• Aprofundiment en agricultura biodinàmica (40 h) Un altre plantejament de l'agricultura ecològica	04 novembre	17 desembre
• Manteniment d'instal·lacions (15 h) M'ho puc fer jo!	04 novembre	25 novembre
• Tècniques bàsiques de tala d'arbres petits i gestió del bosc mediterrani (30 h) Què talem i com?	30 octubre	11 novembre

El preu de tots els cursos és de 32€, tret dels de 50 hores que és de 54€

JORNADES TÈCNIQUES EN LÍNIA (gratuïtes)

• Reducció aplicació de coure: què fan els biodinàmics?	01 octubre
• Encoixinats en horticultura.	01 desembre

Tel 93 874 90 60 - ccagraria.manresa@gencat.cat
 Programes i canvis consultables a la web de l'escola: www.xtec.cat/ecamanresa